

2018

# Pedagogisch Beleidsplan



Gastouderbureau Bontekoe  
Jessica Schellevis  
Kerkstraat 5, 5175BA Loon op Zand  
Tel.: 0416 - 532321

Versie: 6  
Januari 2018

## voorwoord

Jessica Schellevis: *“Als houder van een gastouderbureau, en als moeder van drie kinderen, weet ik als geen ander welke rol het kind speelt in een gezin. Als ouder ben ik dagelijks bezig met het welzijn van mijn kinderen. In mijn taak als houder van dit bureau, houd ik mij nog steeds bezig met het welzijn van kinderen, de kinderen in de gastouderopvang. Dit gastouderbureau heeft in de eerste plaats een bemiddelende en ondersteunende rol, maar daarnaast heeft het ook een adviserende rol.”*

De medewerker van dit gastouderbureau werft de gastouders, verzorgt de bemiddeling tussen gastouder(s) en ouder(s) en is het aanspreekpunt gedurende de gehele opvangperiode. Bij deze bemiddeling speelt ook het kind een belangrijke rol. Kinderopvang dient op een verantwoorde manier te gebeuren. Als gastouderbureau dragen wij zorg hiervoor, voor de uitwisseling van de benodigde informatie tussen beide partijen. Als ouders en gastouder tot overeenstemming zijn gekomen, blijven wij als gastouderbureau constant ondersteuning bieden. Ook als het gaat om advisering en begeleiding bij de opvoeding, is het gastouderbureau de perfecte samenwerkingspartner.

Iedere kinderopvangorganisatie moet conform de Nederlandse wet- en regelgeving beschikken over een pedagogisch beleidsplan. Kinderopvang houdt namelijk meer in dan het bieden van een dak boven het hoofd en het geven van een maaltijd. In een pedagogisch beleidsplan beschrijft het gastouderbureau, naast de wettelijke bepalingen vanuit de Rijksoverheid, de opvoedkundige gedragslijnen. Dit zijn de richtlijnen volgens welke de gastouder dient te werken. Pedagogiek is eigenlijk een ander woord voor opvoedkunde. Goede kinderopvang draagt dus bij aan het welbevinden van het kind, de persoonlijke en sociale ontwikkeling en de participatie in de omgeving. Hiervan kunnen de pedagogische doelen worden afgeleid. In de kinderopvang staan de volgende vier pedagogische doelen centraal:

1. het bieden van emotionele veiligheid;
2. een bijdrage leveren aan de persoonlijke competentie;
3. een bijdrage leveren aan de sociale competentie;
4. overdracht van waarden en normen.

Deze doelen zijn in 2000 geformuleerd door J.M.A Riksen-Walraven, professor ontwikkelingspsychologie aan de Radboud Universiteit in Nijmegen, en opgenomen in de 'Wet Kinderopvang' (VWS 2004). Daarmee zijn de vier doelen leidend geworden voor de pedagogische beleidsplannen van alle organisaties voor kinderopvang.

In dit pedagogisch beleidsplan laten wij bij GOB Bontekoe ook zien wat ónze visie is met betrekking tot kinderopvang. Een visie waarin GOB Bontekoe richting geeft aan het opvoedkundig handelen van de gastouders. Voor GOB Bontekoe is dit pedagogisch beleidsplan geen vrijblijvende handleiding. Wij verwachten van al onze gastouders dat zij de richtlijnen in dit plan als basis zullen gebruiken voor de omgang met de kinderen, én met hun ouders. In de dagelijkse praktijk dient dit plan als houvast voor alle partijen. Als gastouder zul je je moeten conformeren aan het opvoedkundig beleid van GOB Bontekoe, een beleid dat tevens bijdraagt aan het vertrouwen van de ouders in de opvang van hun kinderen bij het gastoudergezin. Overtreden van dit beleid, ofwel schaden van dit vertrouwen, heeft consequenties voor het voortbestaan van de relatie tussen de verschillende partijen.

Het pedagogisch beleidsplan is evenals alle verplichte protocollen, in te zien op de officiële website van Gastouderbureau Bontekoe, kortweg GOB Bontekoe: [www.kinderopvangbrabant.nl](http://www.kinderopvangbrabant.nl) Neem daar als ouder of gastouder ook zeker even de tijd voor.

GOB Bontekoe  
Jessica Schellevis

# Inhoud

<b>Hoofdstukken</b>	<b>Pagina</b>
<b>1.</b> Gastouderbureau Bontekoe	- 4-
<b>2.</b> De visie van GOB Bontekoe	- 4-
<b>2.1.</b> Wat is onze visie? Hoe kijkt GOB Bontekoe naar kinderopvang?	- 4-
<b>2.2.</b> Wat is onze visie ten aanzien van de gastouders?	- 4-
<b>3.</b> Kwaliteitseisen aan gastouder en omgeving	- 5-
<b>3.1.</b> Eisen aan de gastouder	- 5-
<b>3.1.1.</b> Op het gebied van kwalificaties	- 5-
<b>3.1.2.</b> Op het gebied van leeftijdsondergrens en taalgebruik	- 5-
<b>3.1.3.</b> Op het gebied van opvoedkunde	- 5-
<b>3.1.4.</b> Op het gebied van veiligheid en leeftijdscategorieën kinderopvang	- 6-
<b>3.2.</b> Pedagogische taak en verantwoordelijkheid van de gastouder	- 6-
<b>3.3.</b> Eisen aan de opvangomgeving van de gastouder	- 7-
<b>4.</b> De pedagogische doelen	- 7-
<b>4.1.</b> (1) Het bieden van emotionele veiligheid	- 7-
<b>4.1.1.</b> Geborgenheid & veiligheid tegenover uitdagingen	- 7-
<b>4.1.2.</b> Waardering & respect tegenover duidelijke grenzen	- 8-
<b>4.2.</b> (2 & 3) Een bijdrage leveren aan de persoonlijke & sociale competenties	- 9-
<b>4.2.1.</b> De motorische ontwikkeling	- 9-
<b>4.2.2.</b> De verstandelijke ontwikkeling	- 10-
<b>4.2.3.</b> De emotionele en sociale ontwikkeling	- 10-
<b>4.2.4.</b> Signaalfunctie van de gastouder	- 11-
<b>4.3.</b> (4) Een overdracht van waarden en normen	- 11-
<b>4.3.1.</b> De dagelijkse praktijk	- 11-
<b>4.3.1.1.</b> Algemeen	- 11-
<b>4.3.1.2.</b> De dagindeling	- 12-
<b>4.3.1.3.</b> Voeding en slaapgedrag	- 12-
<b>4.3.1.4.</b> Hygiëne	- 12-
<b>4.4.</b> Spel en speelgoed	- 12-
<b>5.</b> De rol van Gastouderbureau Bontekoe	- 13-
<b>5.1.</b> Taken van het gastouderbureau	- 13-
<b>5.2.</b> Verzekering	- 13-
<b>5.3.</b> Klachtenreglement	- 13-
<b>5.4.</b> Privacy	- 14-
<b>5.5.</b> Oudercommissie	- 14-
<b>5.6.</b> Gastoudercommissie	- 14-
<b>6.</b> Protocollen Gastouderbureau Bontekoe	- 14-

## -Hoofdstuk 1- Gastouderbureau Bontekoe

GOB Bontekoe bemiddelt tussen vraagouders (ouders die opvang voor hun kind(eren) zoeken) en gastouders (ouders die kinderen willen opvangen). Het bureau biedt hierbij ondersteuning aan vraagouders en gastouders gericht op de bevordering van de continuïteit en de kwaliteit van de opvang. Gastouders, en ook vraagouders volgen het pedagogisch beleidsplan van het bureau, wat bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige en gezonde omgeving.

Het gastouderbureau staat geregistreerd bij de gemeente en wordt jaarlijks gecontroleerd door de GGD. Hierdoor is de kwaliteit continu gewaarborgd.

Als gastouderbureau heeft Bontekoe géén arbeidsrechtelijke relatie met de gastouders. Bontekoe stelt wél voorwaarden aan de bemiddeling en aan de capaciteiten van de gastouders in het algemeen. De ouders zijn degenen die de voorwaarden stellen aan de feitelijke uitvoering van de opvang, en hebben zodoende de nodige inspraak. Wat zijn onder andere de kenmerken van gastouderopvang?:

- Het is opvang op maat, en kan inspelen op de wensen van de ouders en individuele behoeften van het kind.
- Het is kleinschalige opvang in huiselijke sfeer.
- Het biedt de mogelijkheid tot opvang op flexibele tijden.

## -hoofdstuk 2- De visie van GOB Bontekoe

### -Hoofdstuk 2.1- Wat is onze visie? Hoe kijkt GOB Bontekoe naar kinderopvang?

Eigenlijk draait alles bij GOB Bontekoe om de **welzijn van het kind**, en wel in de breedste zin van het woord. Dit welzijn komt te allen tijde op de eerste plaats. Daarnaast speelt kleinschaligheid een belangrijke rol bij GOB Bontekoe, want als bureau zijn wij ervan overtuigd dat dit de kwaliteit van onze dienstverlening vergroot. GOB Bontekoe heeft een **informeel karakter**, wij hanteren de stelregel dat korte lijnen en regelmatig **persoonlijk contact** belangrijk zijn in een vertrouwensrelatie. Als bureau denken wij graag mee met onze vraagouders en gastouders door ons **flexibel** op te stellen, en **maatwerk** in kinderopvang te leveren tegen een **betaalbare prijs**.

### -Hoofdstuk 2.2- Wat is onze visie ten aanzien van de gastouders?

Als gastouder bij GOB Bontekoe voldoe je sowieso aan een aantal regels die in de Nederlandse wet- en regelgeving zijn vastgelegd, met name op het gebied van opleidingseisen, leeftijdsondergrens, taalgebruik, opvoedkunde en veiligheid. Hierover meer op de officiële website van de overheid: [www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kinderopvang](http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kinderopvang)

GOB Bontekoe heeft zelf een visie die nog verder gaat. Als bureau koppelen wij daarom aan de wettelijk gestelde eisen een extra voorwaarde, ten einde onze kwaliteitseisen te kunnen waarborgen. Zo verwachten wij bijvoorbeeld van al onze gastouders dat zij zich te allen tijde leergierig opstellen. Het is voor ons, en uiteraard voor de ouders belangrijk dat je als gastouder op de hoogte wilt blijven van veranderingen op het gebied van opvoedkunde. Als bureau dragen wij daar graag aan bij. Vanuit GOB Bontekoe worden met enige regelmaat thema-avonden en workshops georganiseerd, daarbij verwachten wij dat een gastouder hier een actieve houding in aanneemt. Bijwonen van deze avonden is voor een gastouder soms kosteloos. Wij vinden het als bureau belangrijk dat onze gastouders proactief en gemotiveerd zijn.

## -Hoofdstuk 3- Kwaliteitseisen aan gastouder en omgeving

### -Hoofdstuk 3.1- Eisen aan de gastouder

Aan het gastouderschap en de beoordeling van de gastouder in spé, worden door de Rijksoverheid eisen gesteld. Deze hebben betrekking op een aantal zaken, die we in het kort zullen vermelden. Indien er sprake is van een eventuele partner die regelmatig aanwezig is tijdens de opvanguren, dan wordt ook hij/zij betrokken bij deze procedure. GOB Bontekoe hanteert naast deze verplichte onderdelen, nog een aantal andere onderwerpen waaraan de gastouder zich conform dit pedagogisch beleidsplan dient te conformeren.

#### -Hoofdstuk 3.1.1- Op het gebied van kwalificaties:

- Je bent in het bezit van een diploma MBO-2 Helpende (Zorg en) Welzijn, of een ander diploma waarmee je aan de eisen voldoet, of een ervaringscertificaat (EVC)\*.
  - Je hebt een van de volgende geregistreerde certificaten Eerste Hulp aan Kinderen\* van:
    - Certificaat Eerste Hulp aan Kinderen van het Oranje Kruis;
    - Certificaat Spoedeisende Hulpvereniging bij Slachtoffers (SEHSO) van Nedert;
    - Certificaat Spoedeisende Hulp bij Kinderen (SEHBK) van Nedert;
    - Certificaat Acute Zorg bij Kinderen van Nikta;
    - Certificaat Acute Zorgverlener Module Kind en Omgeving van Nikta;
    - Certificaat Eerste Hulpverlener van Nikta.
- \*Wijzigingen Nederlandse wet- en regelgeving voorbehouden.
- Je hebt een verklaring omtrent het gedrag (VOG), ook voor huisgenoten van 18 jaar of ouder indien de kinderen bij jou thuis worden opgevangen.

#### -Hoofdstuk 3.1.2- Op het gebied van leeftijdsondergrens en taalgebruik:

- Je bent minimaal 18 jaar of ouder en woont niet op hetzelfde adres als de ouder.
- Je moet de Nederlandse taal goed beheersen (in woord en geschrift), en tijdens het werk spreek je Nederlands of een Nederlandse streektaal.
- Je mag een andere taal spreken als je de kinderen opvangt die tijdelijk in Nederland wonen (bijvoorbeeld een in het buitenland gedetacheerde werknemer).
- Je eigen kinderen staan niet onder toezicht.

#### -Hoofdstuk 3.1.3- Op het gebied van opvoedkunde:

- Je bent in staat om met verschillende kinderen, ouders en opvoedstijlen te kunnen omgaan, en hebt hier ook ervaring mee.
- Je wordt geacht in staat te zijn om de ontwikkeling van de kinderen met positieve aandacht, geduld, en verantwoordelijkheidsgevoel te stimuleren.
- Je moet een veilige en hygiënische verzorging aan de kinderen kunnen bieden. Je moet goed kunnen organiseren, en zakelijk kunnen omgaan met afspraken en financiële zaken.
- Het wordt van een gastouder verwacht dat hij goed kan communiceren met de ouders en het gastouderbureau, en daarbij zijn eigen behoeften en grenzen duidelijk kan maken.
- Je moet in staat zijn om kinderen te ondersteunen bij hun (pogingen tot)activiteiten en ervaringen, en daarbij aan te sluiten op de belevingswereld van het kind.

- Je moet in staat zijn ouder(s)/verzorger(s) en het kind te zien als vertrekpunt van handelen, en in openheid tegemoet treden.

#### -Hoofdstuk 3.1.4- Op het gebied van veiligheid en leeftijdscategorieën kinderopvang:

- De gastouder levert een ingevuld 'protocol noodsituaties' in en overlegt dit aan het gastouderbureau.
- Als gastouder mag je de zorg voor de kinderen niet overlaten aan anderen, en je mag de kinderen niet alleen laten.
- Een gastouder dient gedurende de opvang telefonisch bereikbaar te zijn.
- Bij autogebruik, dat vooraf overlegd is met de ouder(s), dient een gastouder in het bezit te zijn van AVP verzekering/inzittenden verzekering. Er dient gebruik gemaakt te worden van een passend autostoeltje dat goedgekeurd is volgens de EU-normen.
- Er mogen maximaal zes kinderen van 0 tot 13 jaar opgevangen worden. Daarbij worden eigen kinderen tot 10 jaar meegeteld.
- Je mag niet meer dan vijf kinderen tegelijkertijd opvangen, als deze allen jonger zijn dan 4 jaar. Dit is inclusief de eigen kinderen tot 4 jaar.
- Er mogen maximaal vijf kinderen van 0 tot 4 jaar tegelijkertijd aanwezig zijn, waarvan maximaal twee kinderen van 0 jaar. Dit is ook weer inclusief de eigen kinderen in deze leeftijdscategorie.
- *Indien er bij het totaal maximale aantal kinderen (6), kinderen bij zijn die meer aandacht dan gebruikelijk behoeven, dan kan er in overleg met het bureau een maximum van 4 kinderen in totaal gehanteerd worden.*

### -Hoofdstuk 3.2- pedagogische taak en verantwoordelijkheid van de gastouder

De pedagogische verantwoordelijkheid van de gastouder, wat is dat? Welke taken horen thuis bij de gastouder op opvoedkundig gebied, en welke taken horen daar eigenlijk niet thuis?

Dit is een lastig onderdeel in de kinderopvang, daarom is het van groot belang dat we hier helder en duidelijk aangeven welke verantwoordelijkheid waar thuis hoort. De verantwoordelijkheid qua opvoeding van de kinderen in het algemeen hoort sowieso thuis bij de ouders. Zij zijn immers ook de opvoeders. Je ontkomt er echter niet aan, dat een deel van deze verantwoordelijkheid wellicht verschuift naar de gastouder indien de kinderen daar een bepaald deel van de week doorbrengen. Daardoor kunnen we zeggen dat ook de gastouder hierin een verantwoordelijkheid heeft.

Door een reguliere opvang van het kind, verblijft hij vaak meerdere dagdelen per week bij de gastouder. Bij de bemiddeling maken ouder(s) en gastouder duidelijk afspraken over de invulling van de (opvoedkundige) taken. Het is voor het welzijn van het kind belangrijk dat veel van deze afspraken overeen komen met het opvoedpatroon in zijn eigen thuisomgeving. Deze opvoedkundige taken die de gastouder bijvoorbeeld heeft, daarbij kun je denken aan de bevordering van de persoonlijke en sociale competenties, oftewel vaardigheden. Maar ook de bevordering van de motorieke ontwikkeling, de verstandelijke ontwikkeling en de emotionele ontwikkeling behoren tot die taken.

Daarnaast spreken we ook nog van de signaalfunctie die je als gastouder bekleedt.

*We kunnen dus concluderen dat er absoluut opvoedkundige taken zijn weggelegd voor de gastouder, maar de ouders blijven te allen tijde (eind)verantwoordelijk als het gaat om de opvoeding.*

Bij de selectie van de gastouder komt ook zeker de opvangomgeving ter sprake. Er wordt gekeken of deze omgeving kindvriendelijk is, en veilig is ingericht. De GGD, die dit overigens streng controleert, hanteert hiervoor heel strikte normen. Jaarlijks inspecteren zij het gastouderbureau, opdat het zijn beleid volgt, en zal hiervan een inspectierapport opmaken. Zowel gastouderbureau als oudercommissie dienen in het bezit te zijn van deze rapporten. De rapporten zijn tevens in te zien door ouders.

Daarnaast worden de gastouders jaarlijks bezocht door het gastouderbureau ten behoeve van een risico-inventarisatie, waarin de risico's en voorzorgsmaatregelen beschreven staan van alle binnen- en buitenruimten waar de gastkinderen gebruik van maken. Naar aanleiding van deze risico-inventarisatie met betrekking tot de veiligheid en gezondheid van de kinderen, zal het bureau een plan van aanpak opstellen en het uiteindelijke advies uitbrengen. Zowel het gastouderbureau als de gastouder dienen in het bezit te zijn van (een kopie) van dit verslag.

Bij een kindvriendelijk huis, hoeft ook niet direct ieder kwetsbaar vaasje weggezet te worden. Er wordt uitgegaan van een veilige, maar leefbare woonomgeving. Kinderen moeten immers ook leren dat ze niet overal aan mogen komen, maar ze moeten ook de gelegenheid krijgen om spelenderwijs te onderzoeken. Wat zijn dan wel de eisen bij een inspectie? Voor 0 tot 4 jarigen dient er een afzonderlijke slaapruijnte aanwezig te zijn, welke is afgestemd op kinderen. Voor alle leeftijdsgroepen dienen er voldoende binnen- en buiten speelruimten te zijn. Voor de binnenruimte hanteren we een richtlijn van 3,5m<sub>2</sub> bruto speelruimte per kind. Alle binnenruimten dienen altijd rookvrij te zijn, en er moeten binnen de opvanglocatie voldoende werkende rookmelders aanwezig zijn. Minimaal één per verdieping en bij voorkeur in elke slaapkamer.

## -hoofdstuk 4- De pedagogische doelen

### -Hoofdstuk 4.1-

### (1) Het bieden van emotionele veiligheid

Kinderen zijn onderzoekers. Enerzijds hebben zij behoefte aan geborgenheid en veiligheid, anderzijds staan zij tegenover uitdagingen. Aan hun behoefte om te onderzoeken stel je duidelijke grenzen als opvoeder, terwijl je aan de andere kant dit gedrag juist aanmoedigt, en het kind in zijn waarde laat en respecteert. Hoe ga je hier in de praktijk mee om?

#### -hoofdstuk 4.1.1-

#### Geborgenheid & veiligheid tegenover uitdagingen

Kinderen hebben van kleins af aan al behoefte aan geborgenheid en veiligheid. De eigen ouder(s) en andere gezinsleden, aan wie het kind zich hecht, kunnen het kind een liefdevolle en veilige basis bieden. Vanuit deze basis kan een kind ook met andere volwassenen en kinderen een veilige vertrouwensrelatie opbouwen.

Het is belangrijk dat het kind zich ook bij de gastouder en gezinsleden veilig en vertrouwd voelt. **Continuïteit en regelmaat** in de opvang door de vaste gastouder zijn hiervoor essentieel. Daarnaast biedt de gastouder ook fysieke veiligheid en bescherming. Het kind en de gastouder raken als het goed is steeds meer op elkaar ingespeeld. De gastouder leert het gedrag van het kind adequaat te interpreteren, en het kind ervaart dat

het met zijn gedrag de gastouder kan bereiken. Het kind kan dan troost en veiligheid vinden. Zo krijgt het kind vertrouwen in zichzelf, en durft het zijn omgeving te gaan onderzoeken.

Een kind heeft uitdagingen nodig om te **groeien en ontwikkelen**. Als gastouder stimuleer je hiermee het ontwikkelingsniveau en de belangstelling van het individuele kind. Het versterkt hun zelfvertrouwen. Het is belangrijk dat de gastouder zelfredzaamheid aanmoedigt. Een kind mag **experimenteren**, zo leert een kind keuzes maken. Spreek als gastouder met schoolgaande kinderen duidelijk af wat zij zelfstandig mogen doen, zoals buitenspelen, fietsen en naar school gaan. Dit is afhankelijk van de risico's die zich buiten voordoen. Hoe is het verkeer, of zijn er bijvoorbeeld slootjes in de buurt? Deze afspraken zet je als gastouder samen met de ouder(s) op papier.

## -hoofdstuk 4.1.2- Waardering & respect tegenover duidelijke grenzen

De manier waarop een gastouder het kind waardering geeft, heeft invloed op het zelfvertrouwen van het kind. Het helpt bij de ontwikkeling van een **positief zelfbeeld**. Het kind heeft behoefte aan **aandacht**, en een gastouder besteedt vooral aandacht aan positief gedrag bij het kind. De gastouder kijkt en luistert goed naar de behoeftes van het kind, speelt hierop in, en stimuleert zo de mogelijkheden van het kind om te ontdekken en zich te verder ontplooiën. Een kind heeft er recht op met respect behandeld te worden en serieus genomen te worden, en leert zo ook anderen te respecteren.

Kinderen hebben daarnaast ook duidelijk grenzen nodig, omwille van:

- de veiligheid;
- het bieden van een zekere mate van rust en regelmaat;
- het leren rekening houden met de behoeftes van anderen;
- het overdragen van normen en waarden;
- het leren dragen van verantwoordelijkheid voor het eigen gedrag.

Als het kind iets doet wat niet mag, dan kan een gastouder ervoor kiezen om dit te negeren. Hij kan bijvoorbeeld wachten of twee kinderen zelf hun ruzie kunnen oplossen. De wijze waarop gehandeld wordt als een kind gedrag vertoont dat niet wordt goedgekeurd, wordt op voorhand al besproken door de ouder(s) met de gastouder. Wanneer de gastouder het kind corrigeert, dan moet voor het kind duidelijk zijn dat het niet als persoon wordt afgewezen, maar dat bepaald concreet gedrag wordt afgekeurd. Pas die regels als gastouder ook **consequent** toe. Morele regels moeten helder zijn en voortkomen uit een aantal (voor kinderen begrijpelijke) basisregels, zoals "Wij doen een ander geen pijn". Kinderen zullen proberen de grenzen van deze regels af te tasten. Zij moeten ervaren wat er gebeurt als die grenzen overschreden worden. Door kinderen hierop aan te spreken, leren zij verantwoordelijkheid te dragen voor hun gedrag.

Het gastouderbureau hanteert de stelregel dat de gastouder nooit en te nimmer zal corrigeren door het geven van een tik. Nogmaals, met de ouders wordt besproken op welke wijze de gastouder het gedrag van het kind corrigeert.



Persoonlijke en sociale competenties van het kind, ofwel de bekwaamheden van het kind als persoon én in groepsverband. Belangrijk is de ruimte voor ontplooiing in eigen tempo enerzijds, en anderzijds stimulering van de ontwikkelingen.

Een gezellige, ontspannen sfeer in het gastgezin komt de ontwikkeling van het gastkind ten goede. Elk kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo. Het is belangrijk dat de gastouder dit onderkent en respecteert. Het heeft geen zin te proberen een kind iets bij te brengen waar het nog niet aan toe is. Zoals het ook geen zin heeft een rups telkens omhoog te gooien om haar “voor later” te leren vliegen. Anderzijds draagt de gastouder bij aan het stimuleren van alle aspecten van de ontwikkeling van het kind, waar rekening wordt gehouden met de leeftijd, ontwikkelingsfase en behoeften van het kind. De verschillende ontwikkelingsgebieden van het kind worden hieronder benoemd en verduidelijkt.

*Functieontwikkeling kent oneindig veel variaties en verschilt per kind.*

### -hoofdstuk 4.2.1- De motorische ontwikkeling

Dit betreft de groei van het lichaam, de spierontwikkeling en ontwikkeling van de zintuigen. Bij de spierbeheersing kunnen wij onderscheiden:

- I. De grove motoriek: bewegingen van armen en benen zoals trappelen, kruipen, lopen, springen en fietsen.
- II. De fijne motoriek: alle kleine bewegingen van handen, vingers en tenen zoals grijpen, vasthouden, kleine kraaltjes oppakken en knippen.

Bij deze functieontwikkeling maken we onderscheid in de verstandelijke, en de emotionele en sociale ontwikkeling. De verstandelijke ontwikkeling, daarmee wordt bedoeld de ontwikkeling van het denken. Het leren, het geweten en de taalontwikkeling. Terwijl de emotionele ontwikkeling zich meer richt op het gevoelsleven van het kind. De sociale ontwikkeling, daarbij leert het kind omgaan met andere kinderen, en volwassenen.

#### **Leeftijd 0-4 jaar:**

Een baby van slechts enkele weken oud, reageert nog niet bewust. Er treden spontane en reactieve bewegingen op. Dit wordt gevolgd door een spectaculaire ontwikkeling van lachen, rollen, zitten, etcetera.

In de eerste jaren van een dreumes worden vooral de zintuigen ontdekt, zoals tast, zicht en gehoor, alsmede de ontwikkeling van de algehele motoriek. Maar ook het zindelijk worden gebeurt veelal in deze fase. De ondersteuning hierin gebeurt in overleg met de ouder. Het is sowieso raadzaam dat je als gastouder een zelfde aanpak hanteert als de ouder.

#### **Leeftijd 5-13 jaar:**

Naarmate een kind ouder wordt, is er meer invloed van buitenaf nodig om nieuwe functies te ontwikkelen. Je kunt hierbij denken aan bijvoorbeeld de functies als fietsen, schaatsen, fluiten, schrijven, etcetera.

## -hoofdstuk 4.2.2- De verstandelijke ontwikkeling

### **Leeftijd 0-4 jaar:**

In die eerste jaren van een kind wordt met name het inzicht vergroot. Dit bereik je door veel te praten met het kind over wat het ziet en meemaakt.

### **Leeftijd 5-13 jaar:**

De ontwikkeling van het geweten hangt samen met het begripsvermogen van het kind. Een kind leert begrijpen wat 'nee' betekent, en het leert dat een verbod ook geldt wanneer het kind alleen in de kamer is. Taalontwikkeling wordt vooral aangemoedigd doordat de gastouder zelf zeer goed Nederlands spreekt. Het kan ook zijn dat er in de thuissituatie of in de gastgezinsituatie sprake is van tweetaligheid. Het is raadzaam dat ouder en gastouder hier vooraf de consequenties van bespreken.

## -hoofdstuk 4.2.3- De emotionele en sociale ontwikkeling

### **Leeftijd 0-4 jaar:**

In deze leeftijd maakt het kind een enorme groei door in zijn ontwikkeling. De eerste vijf maanden noemen we de *autistisch-symbiotische fase*. Het kind is puur op zichzelf, en maakt nog geen onderscheid tussen zichzelf en de buitenwereld. De aanwezigheid van moeder (voeding, warmte, gezicht, stem) maakt dat het kind zich prettig voelt. Bij 5 tot 10 maanden spreken we van de *differentiatiefase* waarin het kind verschil gaat zien tussen de vertrouwde gezichten en die van vreemden. Bij 10 tot 18 maanden bevindt het kind zich in de *oefeningsfase*, waarbij het kind de wereld ontdekt. Hierbij wordt vaak een knuffel gebruikt als hulpmiddel om de angst voor de scheiding met een bekende te verzachten. Vervolgens komen we aan bij de *toenaderingsfase*, dat is in de leeftijd van 18 tot 22 maanden. Het kind begint nu te begrijpen dat het los van de moeder bestaat. Dat is vaak een fase waarin het kind juist heel erg vastklampt aan de ouder. Deze afhankelijke fase duurt vaak niet lang. Bij 2 tot 3 jaar komen we aan bij de *bevestiging van het individu*, waarbij het kind beter in staat is om zich vrij te bewegen. Het kind kan afstand nemen, en leert NEE zeggen. Tenslotte komen we aan bij de fase van 3 tot 4 jaar, waarin de ingezette lijn naar zelfstandigheid wordt voortgezet. Het kind leert ook met anderen te spelen.

### **Leeftijd 5-13 jaar:**

In deze leeftijdsfase krijgt het kind bij de gastouder de ruimte om de gevoelens en emoties van uiteenlopende aard te ervaren. Bij verdriet mag het huilen. Angsten worden serieus genomen, besproken, en zo mogelijk wordt er samen met het kind naar een oplossing gezocht. Het kind mag ook boos zijn, en dit uiten indien hij daar zichzelf of een ander geen geweld mee aandoet. Een jong kind ontdekt dat het een eigen wil heeft, en hiermee de omgeving kan beïnvloeden. De koppigheidsfase vraagt veel geduld van de gastouder. Het kind moet nog leren dat het niet alles mag doen wat het wil. Een driftbui als gevolg van deze machteloosheid van het kind kan hieruit voortvloeien. Bespreek met de ouders op welke wijze je hierop reageert. Vaak moet een kind eerst op de bank of op de gang tot rust komen. Daarna kan de gastouder stilstaan bij wat er gebeurt is, en het kind gerust stellen.

Een gastouder kan meerdere kinderen tegelijk opvangen. Kinderen kunnen onderling een band opbouwen. Deze band kun je als gastouder stimuleren door kinderen samen hun problemen op te laten lossen, en elkaar te laten helpen.

## -hoofdstuk 4.2.4- Signaalfunctie van de gastouder

Mocht de gastouder van mening zijn dat hem iets opvalt ten aanzien van de ontwikkeling van het kind, dan bespreekt hij dit op zorgvuldige wijze met de ouder. Indien de ouder dit niet oppakt of de mening van de gastouder niet deelt, dan kan de gastouder dit kenbaar maken bij de medewerker van het gastouderbureau.

Ook indien de gastouder verwaarlozing of misbruik vermoedt van het kind in de thuisomgeving, geldt deze signaalfunctie. Het 'protocol vermoeden misbruik' is in te zien op de website van GOB Bontekoe. De gastouder zal dit vermoeden eerst bespreken met de medewerker van het gastouderbureau. Te allen tijde is het welzijn van het kind het vertrekpunt van handelen.

## -hoofdstuk 4.3- (4) Een overdracht van waarden en normen

Het is belangrijk dat ouders en gastgezin belangrijke waarden en normen op elkaar afstemmen. Denk hierbij aan taalgebruik, godsdienst, omgaan met vriendjes en vriendinnetjes, conflicten, omgaan met elkaars spullen, respect voor anderen, en het nemen van de eigen verantwoordelijkheid. Respect en vertrouwen zijn twee belangrijke kernwoorden in de gastouderopvang. Sommige zaken zullen in het gastoudergezin anders aangepakt worden dan thuis, doordat een gastouder met verschillende kinderen werkt. Dat geeft niets. Het kind kan zo leren dat er verschillen zijn, en deze als zodanig respecteren. Hierbij speelt het vertrouwen van het kind in de gastouder een grote rol.

### -hoofdstuk 4.3.1- De dagelijkse praktijk

#### -Hoofdstuk 4.3.1.1- Algemeen:.

Kinderen willen zelf graag meedoen met kleine huishoudelijke handelingen. Afhankelijk van de leeftijd kun je ze kleine taken geven zoals bijvoorbeeld een doekje in de prullenbak gooien, de tafel dekken, et cetera. Maak hierbij geen onderscheid tussen de jongens en de meisjes.

Bij de gastouder zal het kind dagelijks mee naar buiten gaan, mits het weer het toelaat. Tijdens deze uitstapjes kun je kinderen veel bijbrengen over de seizoenen en alles wat het buiten ziet. Hierdoor leert het kind respect hebben voor de natuur.

Bij creatieve activiteiten (knutselen en dergelijke), kun je kinderen stimuleren door zelf enthousiast aan de gang te gaan. Kinderen worden hierdoor niet 'gedwongen', maar willen wel zelf ontdekken. Bij oudere kinderen draait het vaker om het resultaat, al wordt prestatiedrang en onderlinge competitie door de gastouder zeker niet bevorderd.

Baby's en jonge kinderen genieten vaak op jonge leeftijd enorm van het zingen van liedjes, soms met de bijbehorende bewegingen. Hierdoor stimuleer je als gastouder het ritmegevoel van het kind. Het kind leert zich te uiten.

De gastouder gaat bewust om met televisie kijken. Bij de kennismaking met de ouder(s) is het belangrijk dat de gastouder laat weten waarnaar en wanneer er tijdens de opvanguren wordt gekeken. Kinderen kijken in principe altijd samen met de gastouder televisie, en alleen naar programma's die voor kinderen geschikt zijn. De gastouder kan hierdoor ook reageren op de indrukken die de kinderen opdoen, en de vragen die zij hebben.

De gastouder houdt bij feestvieringen rekening met de belevingswereld van het kind. Te veel of niet begrijpende activiteiten veroorzaken onnodig onrust.

Gedurende de wenperiode is het niet verstandig om het kind mee te nemen naar een andere locatie. Sowieso neemt de gastouder het kind alleen mee buiten de woonplaats, na overleg met de ouder(s).

#### -Hoofdstuk 4.3.1.2- De dagindeling:.

Hoe gastouders hun dag inrichten, verschilt natuurlijk per gastouder afhankelijk van het aantal kinderen en hun leeftijd. Zorg als gastouder voor voldoende speeltijd en rustmomenten. Bespreek met het kind/de kinderen wat je die dag gaat doen, bereid ze voor en creëer zo structuur. Als kinderen bijvoorbeeld 's middags uit school komen, dan wordt er vaak met elkaar iets gedronken, en kunnen de kinderen hun verhaal kwijt.

#### -Hoofdstuk 4.3.1.3- Voeding en slaapgedrag:.

Ook de gezamenlijke maaltijd biedt een rustpunt. Een goede sfeer bevordert de eetlust. Gedurende de dag wordt het gastkind een gezonde en afwisselende voeding gegeven. Tussendoortje wordt door de gastouder op voorhand met de ouder(s) overlegd. Het bevordert het sociale gedrag van het kind als de gastouder bij voorkeur de kinderen allemaal hetzelfde te eten geeft. Het voorkomt 'jaloers zijn' en stimuleert kinderen om te eten. Uiteraard houdt de gastouder in overleg met de ouder zo veel mogelijk rekening met de eetwensen ten aanzien van het kind als het gaat om allergieën, of religieuze of principiële overtuiging.

In het eerste jaar houdt de gastouder zich zoveel mogelijk aan de slaap- eettijden waaraan de baby gewend is. Naarmate een kind ouder wordt, voegt het zich in het dagritme van het gastgezin. Gastkinderen mogen niet alleen thuis gelaten worden als zij slapen.

#### -Hoofdstuk 4.3.1.4- Hygiëne:.

Een hygiënische opvangomgeving en een goede lichamelijke verzorging, zorgen ervoor dat onnodige ziektes zoveel mogelijk worden uitgesloten. Ouders en gastouders maken hier ook afspraken over.

Het gastouderbureau beschikt over het protocol hygiëne dat inzichtelijk is in ons facturatieprogramma Portabase. Het bureau verwacht van haar gastouders dat zij hiervan op de hoogte zijn en ook volgens dit protocol werken.

## -hoofdstuk 4.4 - Spel en speelgoed

Het is belangrijk dat er voor de leeftijd van de gastkinderen geschikt speelmateriaal voorhanden is. Een creatieve gastouder weet voor het kind interessant materiaal aan te bieden, zoals pollepels, pannen, oude tijdschriften, kartonnen dozen of lappen. Goed speelgoed is multifunctioneel en uitnodigend voor de fantasie.

Voor een gastouder kan de speltheek uitkomst bieden om samen met de kinderen nieuw speelgoed uit te proberen. In overleg met de ouders kan de gastouder de wenselijkheid van computerspelletjes bespreken.

Het samen lezen van boekjes biedt kinderen op allerlei manieren iets waardevols: de mogelijkheid om op schoot te zitten (geborgenheid), het stimuleert de taalontwikkeling, en het verrijkt de fantasiewereld. Ook de bibliotheek heeft regelmatig voorleesdagen, die leuk zijn voor kinderen.

## -hoofdstuk 5 - De rol van gastouderbureau Bontekoe

Het gastouderbureau heeft in eerste instantie een bemiddelende en ondersteunende rol, maar daarnaast heeft het ook een adviserende rol.

De medewerker van het gastouderbureau werft de gastouders. Hij onderhoudt het contact met de gastouders, en verzorgt de bemiddeling indien een ouder zich aanmeldt. De medewerker kijkt welke gastouder hierbij het beste past, waarbij het kind uiteraard een belangrijke rol speelt. Het is een vereiste dat de opvang van kinderen op een verantwoorde wijze gebeurt. Het gastouderbureau draagt zorg voor het verstrekken en uitwisselen van de gegevens tussen alle partijen. Ook na de koppeling blijft de medewerker actief met het ondersteunen van de gastouder en de ouder(s). Daarnaast heeft de medewerker van het bureau zelf recente scholing en relevante ervaring met betrekking tot opvoeding en is te allen tijde bereid de ouder en gastouder te adviseren en begeleiden bij de opvoeding van de kinderen.

### -hoofdstuk 5.1 -Taken van het gastouderbureau

- Zorgvuldige werving en selectie van gastouders;
- Coaching van gastouders;
- vervullen van de kassiersfunctie;
- (vraag)ouders in contact brengen met de gastouder die voldoet aan de verwachtingen;
- het proberen te realiseren van vervangende gastouder bij ziekte of vakantie(s) van de gastouder;
- het bewaken van de kwaliteit door onder andere ondersteuning van de gastouder en het bevorderen van de deskundigheid;
- advies uitbrengen over afspraken, huisregels, breng- en haaltijden, en de betalingsregelingen;
- het ondersteunen van contacten met alle betrokken partijen;
- fungeren als vraagbaak voor zowel ouders als gastouders;
- bemiddelen bij conflicten;
- verzorgen van aanvullende verzekering.

### -hoofdstuk 5.2 - Verzekeringen

Het gastouderbureau draagt zorg voor de verzekeringen. Iedere ouder en gastouder dient WA verzekerd te zijn. Daarnaast sluit het bureau een WA verzekering voor bedrijven af voor omstandigheden die eventueel niet gedekt worden door de eigen verzekering. Gastouders kunnen hierover desgewenst aanvullende informatie over opvragen.

### -hoofdstuk 5.3 - Klachtenreglement

Er kan altijd een keer sprake zijn van een klacht. Deze kan met de houder en/of de bemiddelingsmedewerker besproken worden. Komt u er niet uit dan kunt u zich richten tot de geschillencommissie Kinderopvang. Gastouderbureau Bontekoe is daarbij aangesloten. Zij zijn te bereiken via [www.degeschillencommissie.nl](http://www.degeschillencommissie.nl) en in ons facturatieprogramma Portabase en op onze website [www.kinderopvangbrabant.nl](http://www.kinderopvangbrabant.nl) kunt u ons klachtenreglement terugvinden.

De medewerker van het bureau informeert over de klachtenregeling. Deze regeling geldt voor aspecten van het bureau en de dienstverlening. Ouders kunnen met klachten bij de medewerker terecht. De klacht wordt naar behoren behandeld. Verder is het bureau aangesloten bij de Stichting Klachtencommissie Kinderopvang (SKK). De SKK kan een officiële uitspraak doen over de afhandeling van de betreffende klacht.

De klager heeft zelf de keuzemogelijkheid om de klacht intern bij Bontekoe of via de SKK te laten behandelen.

Binnen gastouderbureau Bontekoe hanteren we de regels conform de privacywetgeving. Kinderen vertellen echter in hun onschuld een gastouder, met wie zij een band hebben opgebouwd, soms zaken over hun thuissituatie. Zaken die mogelijk gevoelig van aard zijn. Hierbij kun je denken aan ziektes, financiële situatie, vakanties, ruzies, gewoonten, en dergelijke. Als gastouder weet je hier op een juiste wijze mee om te gaan, en kun je goed inschatten welke informatie je als vertrouwelijk kunt bestempelen. Hiermee bedoelen we dat mogelijk gevoelige informatie tussen vier muren blijft. Je deelt deze vertrouwelijke informatie dus niet met anderen.

## -hoofdstuk 5.5 - Oudercommissie

De medewerker van het bureau is tevens het aanspreekpunt voor de oudercommissie. Deze commissie wordt regelmatig geïnformeerd door het gastouderbureau over de gang van zaken binnen het bureau. De commissie heeft het recht om advies te vragen en geven. Het reglement waarbinnen de commissie actief is, wordt opgesteld door de medewerker van het bureau, en de commissie stelt vervolgens zelf haar huishoudelijk reglement op. De leden van de oudercommissie worden bij meerdere aanmeldingen door de ouders zelf gekozen.

De oudercommissie is voor iedereen bereikbaar via: ([oudercommissie@kinderopvangbrabant.nl](mailto:oudercommissie@kinderopvangbrabant.nl))

Het gastouderbureau houdt rekening met de bescherming van de persoonlijke gegevens. Dit is mede opgenomen in het huishoudelijk reglement van de oudercommissie. Het algemene reglement van de commissie is in te zien en te downloaden op de website van het bureau. ([www.kinderopvangbrabant.nl](http://www.kinderopvangbrabant.nl))

## -hoofdstuk 5.6 - Gastoudercommissie

De gastoudercommissie is conform de wettelijke voorschriften géén vereiste, maar kent daarentegen wél veel voordelen voor het bureau, de ouders én de gastouders. Deze commissie wordt door Bontekoe absoluut als een pré ervaren, en fungeert als klankbord voor alle partijen. Leden worden door het bureau gevraagd om deel te nemen hieraan.

## -hoofdstuk 6 - Protocollen gastouderbureau Bontekoe

Op de website van Bontekoe ([www.kinderopvangbrabant.nl](http://www.kinderopvangbrabant.nl)) zijn de volgende protocollen en formulieren in te zien en te downloaden:

- Algemene voorwaarden
- Klachten reglement
- Reglement oudercommissie
- Kindermishandeling

**Ook zijn deze documenten en andere protocollen o.a. hygiëne, gebruik geneesmiddelen/medische hulpmiddelen en zieke kinderen te vinden in het facturatieprogramma. Mocht je nog vragen hebben naar aanleiding van deze protocollen dan horen wij dit graag.**

### **Gastouderbureau Bontekoe**

Kerkstraat 5, 5175BA Loon op Zand

E-mail: [bontekoe@kinderopvangbrabant.nl](mailto:bontekoe@kinderopvangbrabant.nl)

Kantoor: (0416) 532321 / Spoedlijn: 0648-948933

KvK nr. 63519887

*Jessica Schellevis*